

Departement van OORLOG.
Downingstreet, den 14. maart 1814.
Hoofdkwartier Calmhout, den 10 maart 1814

Mylord! Ik heb de smertelijke taak te vervullen van uw lordschap te melden, dat een aanval op Bergen-op-Zoom, welke in den beginne, een volkomen goeden uitslag scheen te beloven in het einde is mislukt, en een zwaar verlies aan de 1ste divisie, mitsgaders aan de brigade van den generaal Gore heeft toegebracht.

Het is niet noodig, dat ik de redenen openlegge, welke mij hebben doen besluiten, eene poging te doen om zoodanig eene vesting stormenderhand te veroveren, dewijl de voordeelen van twee der kolommen, welke zich, met zeer gering verlies, op de wallen hadden geposteed, moeten regtvaardigen, dat ik het gevaar heb durven trotseren, ter bereiking van zulk een gewichtig doel, als de verovering van zoodanig eene vesting.

De daartoe gebezigde troepen bestonden in vier kolommen, gelijk beneden gemeld is ¹⁾

No 1, de linker kolom, atakeerde tuschen de Antwerpsche en Waterpoorten.

No 2. viel aan, ter regterzijde van de Nieuwepoort.

N°. 3 was alleenlijk bestemd, om de aandacht, door een valschen aanval, op de Steenbergsche poort te trekken, en om daarna gebezigd te worden naar gelang den omstandigheden.

No 4, zijnde de regter kolom, atakeerde bij den ingang der haven, welke men, hij laag water, kan doorwaden. Het was bepaald, op half elf uren des avends van den 8sten dezer.

De generaal majoor Cooke voerde linkerkolom, de generaal-majoor Skerrett en de brigadier-generaal Gore beide de regter-kolom aan ; deze was de eerste, welke tot binnen de vesting doordrong. De twee kolommen kregen bevel, om langs de wallen te marcheren, ten einde zich, zoodra mogelijk, te vereenigen, om vervolgens de wallen te zuiveren, en de kolom van het centrum hulp te bieden, of de Antwerpsche poort open te breken.

Eene onverwachte moeielijkheid in het overtrekken der bevroren grachten den generaal-majoor Cooke genoodzaakt hebbende, het punt van aanval te veranderen, veroorzaakte dit een aanmerkelijk tijdverlies, en die kolom bereikte de wal niet voor half twaalf uren.

Middelerwijl beroofde de droevige dood van den brigadier-generaal Gore en van den luitenant-kolonel George Carleton, mitsgaders de gevaarlijke wond van den generaal-majoor Skerrett, de regter kolom van hare bekwamen aanvoerders; dezelve geraakte in wanorde, en onderging een groot verlies aan doden, gekwetsten en gevangenen. De kolom van het centrum, met groot verlies terug gedreven zijnde, door het hevig vuur der vesting, (terwijl de luitenant-kolonel Morrice, die dezelve voerde, en de luitenant-kolonel Elphinstone, die het 33ste regiment kommandeerde, beide gewond werden) werd hersteld onder den majoor Muttlebury, marcheerde om, en voegde zich bij den generaal-majoor Cooke, latende den linker—vleugel van het 55ste regiment de gekwetsten van het glacis wegvoeren. Echter had de garden insgelijks, gedurende den nacht, aanmerkelijk geleden, door het hevig vuur uit de huizen op hun positie, en door het verlies van het detachement van het

¹ Eerste kolom – Brigade van ... garde, 1000, kolonel lord Proby

2de Kolom – 55ste reg infant, 250 man, fig id., 350; 33 id., 600 – Totaal 1200 man; luit.kol Morice, van het 69ste reg. Inf.

3de Kolom – 9ste reg. Infant., 400 man, 21 id., 100, 87 id. 150 – Totaal 650; luit. Kol. Henry, van 't 21ste reg.

4de Kolom – 44ste reg. Inf., 500; flank kompagniën van de 21^e en 37^e reg. Inf., 200 man; Royal reg., 600 man. – Zamen 1100 man; brigadier-generaal Gore, en de luit. Kol. Carleton.

Totale magt: 1^e kol., 1000; 2^e kol., 1200; 3^e kol., 650; 4^e kol., 1100 man. Alles zamen 3950 man

1ste regement garden, hetwelk, afgezonden zijnde om deszelfs pogingen aan te wenden, ten einde de luitenant-kolonel Carleton te ondersteunen, na den schoonsten tegenstand, waarbij menig dapper officier het leven inschoot, afgesneden werd.

De vijand, de kanonnen van de vesting omgekeerd hebbende begon zijn vuur tegen de op den ongedekten wal staande troepen, en de reserve van de vierde kolom (the Royal Scot) keerde terug van de Waterpoort, door het 33ste regement gevolgd wordende. Het eerstgenoemde regement, tusschen een kruisvuur van de stad en van de schans aan de Waterpoort geraakt zijnde, legde de wapenen neder.

De generaal- majoor Cooke, alstoen aan het welgelukken der onderneming wanhopende, bewerkstelligde de retraite van de garde, die, door de overblijfselen van het 69ste regement en door den regter-vleugel van het 55e regement (welk korps den vijand herhaalde malen met de bajonet terug dreef) ondersteund, op de beste wijze en in de grootste orde geschiedde. De generaal vond het naderhand onmogelijk deze zwakke bataillons terug te trekken, en besloot dus met de ware gevoelens van een braaf soldaat, zich zelve op te offeren en gaf zich over, om het leven der brave manschappen, die bij hem gebleven waren, te redden.

Ik zou gaarne aan de groote kunde en het braaf gedrag van alle officieren, die in de gelegenheid geweest zijn van uit te munten, regt laten wedervaren. Ik ben nog niet in staat geweest, om deswegens voldoende narigten op te zamelen.

De generaal majoor Cooke prijst zeer alle de onder zijn bevel gestaan hebbende officieren en soldaten, bijzonder melding makende van den kolonel, lord *Proby*, van de luitenant-kolonels *Rooke*, kommanderende de gardes van Coldstream, en *Mercer* van het 2de regement van de garde, kommandant der kompagnien lichte infanterie van de brigade (laatstgemelde is ongelukkiglijk onder de gesneuvelden) en van de majoors *Muttlebury* en *Hog*, van de 69 en 52ste regementen, die deszelfs grootsten lof verdiend hebben; hij betreurt, tevens, met het geheele korps, het voor den dienst zeer zwaar verlies van de dappere officieren, den luitenant-kolonel *Clifton*, het eerste regement van de garde kommanderende, en den heer *James Macdonald* van datzelfde regement. Deze officieren sneuvelden, met verscheiden anderen, bij den Antwerpsche poort, allen met de grootste onversaagdheid strijdende; de luitenant-kolonel *Jones* was genoodzaakt, zich, met het overschot van het detachement, over te geven.

De kolommen werden met zeer veel beleid aangevoerd door den luitenant - kolonel *Carmichael Smyth*, van de koninklijke ingenieurs, (hij verzelde den generaal-majoor *Cooke*, zoo als ook de luitenant-kolonel *Wood* deed, die de artillerie kommandeerde,) welke het aanvoeren der kolommen aan de volgende officiers toebetrouwd had : als de kolom van de linkerzijde, aan den kapitein sir *George Host* en den luitenant *Abbey*, de kolom van de regter zijde, aan den luitenant *Sparling* en die van het centrum, aan den kapitein *Edward Michell*, van de artillerie, die zijnen dienst daartoe vrijwillig had aangeboden ; hebbende laatstgemelde ook nog eenige sappeurs en mineurs onder zijn bevel.

De luitenant *Abbey* is gevaarlijk gekwetst, en de kapitein *Mitchell*, bij het beklimmen van de steile wal der vesting, met wonden bedekt; er is echter goede hoop, dat deze officieren voor de dienst niet zullen verloren zijn.

Uw lordschap zal ligtelijk bevroeden, dat, hoezeer het onmogelijk is, geen groot verdriet over den ongelukkigen afloop van dezen aanval te gevoelen, ik echter, voor het tegenwoordige, slechts met het diepste leedwezen aan het verlies aan van zoo menig een mijner brave kameraden denken kan.

Ik heb de eer, enz

Thomas Graham

hetgeen op andere punten was voorgevallen, deed mij besluiten, de thans vereenigde magt niet te verzwakken, door punten te willen veroveren, welke wij niet konden houden, of door in de straten door te dringen, met het gewis verlies van een groot aantal manschappen, te meer, daar ik vernam, dat de troepen bij de Waterpoort. onder den luitenant-kolonel *Muller*, zeer ernstigen wederstand ondervonden. Ik zond het 33ste regement tot deszelfs versterking af.

De vijand bleef ons bij aanhoudendheid hevig beschieten, en hield, ter zelfder tijd, het bijgelegen bastion bezet, van welke uithoek hij onze gemeenschap naar buiten belette, en bragt vervolgens deszelfs geschut op dien hoek, om ons te beschieten. Hij werd onverschrokken aangevallen en verjaagd door de majoors *Muttlebury* en *Hog* met de 69ste en 55ste regementen.

Ziende, dat onze toestand ernstig werd, en steeds zonder eenige kondschap omtrent de overige punten zijnde, behalve die van het mislukken der kolom van den luitenant-generaal *Morrice*, nabij de Noordpoort, besloot ik, op aanrading van den kolonel lord *Proby*, een gedeelte der troepen te doen retireren, hetgeen zij, door middel der ladders, waarmede zij de stad beklommen hadden, ten uitvoer bragten.

De vijand, met het aanbreken van den dag, het voorgemelde bastion wederom bemeesterd hebbende, werd er andermaal door de majoors *Muttlebury* en *Hog*, met hunne zwakke bataillons, met dezelfde onversaagdheid er uit gedreven. Ik begon vervolgens meer manschap af te zenden, toen de luitenant-kolonel *Jones*, die des nachts krijgsgevangen was geraakt, (verzeld van een fransch officier, welke eischte, dat ik mij zou overgeven) mij kwam berigten, dat de luitenant-kolonel *Muller* en de troepen bij de Waterpoort genoodzaakt waren geweest, om zich over te geven, en gevankelijk binnen de stad waren getrokken; ik vernam toen insgelijks het lot van het detachement van den luitenant-kolonel *Clifton*, en dat van de generaals-majoor *Skerrett* en *Gore*, en van den luitenant-kolonel *Carleton*, alsmede, dat de troepen, welke hen gevolgd waren, veel hadden geleden, en uit de voorste punten langs den wal, alwaar zij doorgedrongen waren, terug waren gedreven. Ik werd overtuigd, dat eene verlenging van weerstand een nodeloos verlies aan manschappen zou te weeg brengen, zonder eenig uitzigt van hulp in onzen toestand; uit dien hoofde besloot ik, het grievend voorstel van de wapenen neder te leggen aan te nemen.

Thans heb ik den billijken en aangenamen pligt te vervullen, van uwe excellentie mijne overtuiging van de verdiensten en het goed gedrag, door de officieren en soldaten in deze stoute en gevaarlijke onderneming gehouden, toe te zenden. Ik weet slechts wat er onder mijn eigen oog is voorgevallen, en het doet mij leed, dat het verlies van den generaal-majoor *Skerret*, uit hoofde zijner gevaarlijke wonde, en dat van de andere opper-officieren hij de overige punten van aanval gebezigd, mij belet, den lof der officieren en soldaten, welke deze ongetwijfeld verdienen, omstandiglijk te vermelden. Ik verzoek u de tolk te zijn van mijne tevredenheid omtrent het uitmuntend gedrag des kolonels lord *Proby*; de luitenant-kolonels *Rooke* en *Mercer*, kommanderende het 3de regement van de garde, en de ligte infanterie, hebben zich door hunne activiteit en dapperheid doen onderscheiden; en de majoors *Muttlebury* en *Hog*, van de 69 en 55ste regementen, verdienen den grootsten lof, wegens hun beleid, bij die korpsen, in de voorzeide aanvallen. Ik heb alle redenen, om mij verzekerd te houden, dat de luitenant-kolonel *Clifton* zijn detachement op de dapperste en eenen officier waardige wijze heeft aangevoerd, en ik beklag mij dat zijn dood mij berooft van de gelegenheid, om zijn rapport nopens het gedrag de luitenant kolonels *Macdonald* en *Jones*, benevens de officieren en soldaten van het eerste regement va de garde onder zijn bevel, te bekomen.

Ik ben nog niet in staat, eene naauwkeurige opgave te doen van de gevangenen, door den vijand gemaakt, noch van het getal der gevangenen . dat wij op hem gemaakt hebben.

Ik heb de eer te zijn, enz.

(geteekend)

J.G. Cooke, generaal-majoor.

Hoofdkwartier Calmhout, den 11 maart 1814

Mylord! Ik heb de eer, uwe lordschap te melden, dat de generaal *Bizanet*, gouverneur van Bergen-op-Zoom, den luitenant-kolonel *Jones* toegestaan heeft, zich met brieven van den generaal *Cooke* herwaarts te begeven; ten gevolge van dien, heb ik mijn aide-de-camp, majoor *Stanhope*, gisteren ochtend, derwaarts gezonden, met volmagt, om eene overeenkomst te sluiten; hebbende ik de eer hierbij eene kopij daarvan in te zenden; zijnde, dien overeenkomstig, allen behalve de gekwetsten, gisteren van Bergen-op-Zoom uitgemarscheerd, om naar Engeland ingescheept te worden, zoodra de vaart op de rivier zal open zijn; en ik vleije mij, dat mijn gedrag in het verpanden van mijn eer, tot de strikte nakoming van deze overeenkomst, zal goedgekeurd worden, en dat de onmiddellijke slaking van fransche gevangenen van gelijke rangen, met het minst mogelijk verwijl, zal plaats hebben.

Ik mag deze gelegenheid niet laten voorbij gaan, om mijne volkomen tevredenheid te kennen te geven, wegens den onvermoeiden ijver van den luitenant-kolonel *Jones*, betrekkelijk de verzorging der gevangenen, benevens mijne verpligting jegens gemelden officier, en den majoor *Stanhope*, bij die gelegenheid. Ik ben insgelijks in gemoede verpligt, om het gedrag des generaals *Bizanet* regt te laten wedervaren, hetwelk het opregte blijk van een braaf man dragende, van den beginne af, met de meest mogelijke menschlievende oplettendheid, zich jegens de gevangenen gekenschetst heeft. Hij heeft mij den naam van een in Engeland zich krijgsgevangen bevindenden officier, voorheen zijn aide-de-camp, opgegeven, en ik durf mij vleijen, dat, in beantwoording van het gedrag van dien generaal, die, officier, onverwijld, zonder uitgewisseld te worden, zal vrijgegeven worden.

De majoor *Stanhope*, die, beter dan iemand anders, uw lordschap van alle de bijzonderheden, welke gij begeerig zijn mogt te weten, kan onderrigten, is opzettelijk als brenger dezer afgezonden; hetgeen het voor mij onnoodig maakt er iets hij te voegen.

ik heb de eer te zijn, enz.

Thomas GRAHAM.

Aan den grave *Bathurst*, enz., enz., enz.

Translaat

Heden, den 10den maart, zijn de heeren luitenant-kolonel *Jones* en luitenant-kolonel *Stanhope*, aide-de-camp van den generaal, welke de britsche magt kommandeert, ter eenre, en de heeren *Hugot de Neufville*, majoor, en *Le Clerc*, luitenant-kolonel bij de fransche genie, ter andere zijde, door hunne respectieve generaals benoemd, zamen gekomen om over de voorwaarden, waarop eene uitwisseling van krijgsgevangenen zal plaats hebben, overeen te komen, alles echter onder nadere approbatie van de kommanderende generaals der beide contracterende partijen.

De britsche officieren hebben voorgesteld:

Art. 1. Een wapenstilstand voor drie dagen heden op den middag ingaande, ten einde tijd te hebben tot de noodige beschikkingen, om eene uitwisseling van krijgsgevangenen tot stand te brengen.

Antwoord: Toegestaan.

Art. 2. Dat alle krijgsgevangen, gekwetsten en anderen, die tot Z.Br.M. Legers behooren, terug gezonden zulten worden, mits hun woord gevende, om, in Europa, niet tegen de Franschen of derzelve bondgenooten te dienen, tot den tijd toe, dat zij behoorlijk zullen zijn uitgewisseld.

Antwoord: Toegestaan.

Art. 3. Dat alle fransche krijgsgevangenen, gekwetsten als anderzins, insgelijks zullen uitgeleverd worden, ten getale der aan Z.Britsche M. uit te leverene krijgsgevangenen, zoo als in het vorig artikel is gemeld.

Antwoord: Toegestaan.

Art. 4. Daar sommige officiers en soldaten van Z. M. gevaarlijk gekwetst zijn, zoo zullen zij in de vesting Bergen-op-Zoom blijven, met twee officieren van gezondheid, en het noodig getal oppassers, om zorg voor hen te dragen.

Antwoord: Toegestaan.

Art. 5. Dat er een gebouw zal worden aangewezen, om tot hospitaal voor de gekwetste Engelschen te dienen; en dat het den engelsche officieren zal vergund worden, om, voor eijgen kosten, eene woning bij de burgers te zoeken,

Antwoord: Toegestaan.

Art. 6. Dat, wanneer de officieren of eenige anderen der engelsche gekwetsten genezen zijn, hun door den gouverneur van Bergen-op-Zoom paspoorten zullen worden afgeleverd, ten einde zij veilig tot de engelsche voorposten kunnen komen, en dat het den officieren van gezondheid en oppassers van het hospitaal vrij zal staan, om, wanneer hunne diensten niet langer vereischt worden, insgelijks te vertrekken,

Antwoord: Toegestaan.

Art. 7. Dat aan den generaal, welke de britsche magt kommandeert, zal vergund worden, eenen commissaris te benoemen, ten einde binnen de vesting Bergen-op-Zoom alle zulke voorwerpen te mogen doen brengen, als waaraan de daarin blijvende gewonden gebrek mogten hebben, en dat het dien commissaris zal worden toegestaan, om vrijelijk in en uit te gaan.

Antwoord: De voorwerpen zullen eenmaal 's weeks, op een bepaalden dag, van tien uren des morgens, tot twee uren in den achtermiddag, mogen worden aangebracht; zij zullen op een kanonschot aftands moeten worden neder gelegd en van daar worden binnen gebracht.

Art. 8. Dat de troepen der beide mogendheden, gedurende de schorsing der vijandelikheden, in dezelfde positiën zullen blijven, als zij thans bezetten.

Antwoord: Toegestaan.

Art. 9. Dat aan een britsch officier zal worden toegestaan, om, gedurende de schorsing der vijandelikheden, binnen vesting Bergen-op-Zoom te blijven, ten einde over de uitvoering van deze verschillende overeenkomsten te regelen.

Antwoord: Toegestaan.

Art. 10. Dat de britsche officieren hunne degens zullen behouden.

Antwoord: Toegestaan.

Art. 11. Dat er wagens zullen worden vergund om binnen de stad te komen tot vervoer der gekwetsten.

Antwoord: Toegestaan.

Van de fransche zijde is geëischt geworden:

Art. 12. Dat er een fransch officier zal mogen worden afgezonden, met *dépêches* van den gouverneur van Bergen-op-Zoom ten einde den gouverneur van Antwerpen deze uitwisseling bekend te maken, en hem te verzoeken, de uitvoering daarvan te helpen bevorderen.

Antwoord: Hij zal door een engelsch officier, tot het hoofdkwartier behoorende, tot aan de fransche voorposten, voor Antwerpen, verzeld worden.

Art. 13. Dat er eene lijst zal gemaakt worden van de officieren en soldaten van Zijne Britsche Majesteit, welke tegenwoordig binnen Bergen- op-Zoom krijgsgevangen zijn, welke lijst aan de tegenwoordigen overeenkomst zal worden geannexeerd.

Antwoord: Toegestaan.

Art. 14. Dat er insgelijks eene lijst zal gemaakt worden van de officieren en soldaten van het fransche leger, welke, in den nacht van den 8ste op den 9den, zijn krijgsgevangen gemaakt, en dat dezelve onmiddellijk zullen worden terug gezonden.

Antwoord: Toegestaan.

Art. 15. Deze lijsten zullen de namen der krijgsgevangenen, volgens hunnen rang, bevatten, en er zullen van wederzijds duplicaten gemaakt worden.

Antwoord: Toegestaan.

Gesloten, onderhevig aan de goedkeuring van den generaal Bizanet, kommandant-en-chef van Bergen-op-Zoom, en den generaal-majoor Cooke, opper-officier van de krijgsgevangenen in de vesting, voorzien met volmagt van den generaal Graham.

geteekend *Leslie Grove Jones*, luit.—kol.

Jas Hamilton Stanhope, majoor en aide-de-camp van den kommandant der krijgsmagt.

Goedgekeurd door mij

Gen Cooke, generaal-majoor.

Le Clerc, kommandant van het bataillon ingenieurs.

Hugot de Neuville, plaats majoor.

Goedgekeurd,

De generaal Bizanet.